

soudům úrazové pojišťovny dělnické, nositelům úrazového pojištění (zaopatření) a ministerstvu sociální péče. Tato publikace nejvyšší stolice rozhodčího soudnictví úrazového je obdobná publikací nálezů nejvyššího soudu v úředních sbírkách.

VII. Exekuce.

Bylo-li by třeba exekuce, směřovala by vždy jen proti úrazové pojišťovně (správě podniku), protože žalobce nemůže být odsouzen k útratám, leč by šlo o revírní bratrskou pokladnu, která se svým nárokem propadla a útraty nezapravila. Žádost za povolení exekuce bylo by podati u příslušného exekučního soudu. Který soud je exekuční, vyplývá z ustanovení § 18 ex. ř. (18 ex. zák.).

Protože odvolání nositele pojištění nemá odkladného účinku, mohlo by být žádáno za exekuci ještě před tím, než rozhodne vrchní pojišťovací soud. Zákon nečiní rozdílu, a proto platí ustanovení to i pro revírní bratrskou pokladnu, která si vymohla příznivý nálezh rozhodčího soudu. Rozumí se, že je žádoucí, aby řízení před vrchním pojišťovacím soudem bylo urychlené, než, ať by došlo k průtahům z jakéhokoli důvodu, je žalobce tímto předpisem chráněn v nárocích jemu již v I. stolici přisouzených. Je to spolu ochrana proti průtahům v rozhodování úrazové pojišťovny o odškodném, protože každý průtah mohl by mít v zápětí, že by úrazová pojišťovna musila za-

platit všechny zadrželé dávky ve lhůtě jí určené, nejdéle čtyřnedělní, ačkoli by ještě měla možnost dovolati se odvolací stolice.

Je na všech, kdož budou spolupůsobiti při provádění zákona, aby si hleděli uvědomiti, zda jsou skutečně důvody podati odvolání k vrchnímu pojišťovacímu soudu. Jinak by došlo k tomu, že by vrchní pojišťovací soud byl zavalen prací, která by neměla pro žalobce výsledek a přinesla by škodu nejenom státu, nýbrž i těm, kdož mají nároky odůvodněné a nemohli by dosáhnouti jejich brzkého prosazení jen proto, že by soudy, zatíženy zbytečnou prací, nemohly pracovati dostatečně rychle.

Jsmo si vědomi toho, že než dojde k unifikaci úrazového pojištění dělnického, zkušenosti ukáží, kde snad jsou slabiny nové úpravy rozhodčího soudnictví, aby při nové definitivní úpravě mohlo být k tomu přihlíženo. Žádoucně by ovšem bylo, aby úprava všeho rozhodčího soudnictví ve věcech veřejného soudnictví se stala na společném základě a aby odchylky v jednotlivých zákonech byly jen potud, pokud to odůvodňuje zvláštní povaha jednotlivého druhu rozhodčího soudnictví. Bude tedy třeba jednou sjednotiti formy řízení i tam, kde to dosud pro různé překážky nebylo možné. Přispěje to k zjednodušení v používání právního řádu, které je nezbytné, ať jde o řízení správní nebo o řízení soudu.*)

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Služební smlouva

§ 1157. 875.

Používal-li zaměstnavatel dělník zaměstnaných při hospodářství i při tlučení šterku kladivkem, byl povinen opatřit je ochrannými brýlemi nebo jinak proti úrazu odletujícími třískami. Zaměstnavatel ručí podle § 1313 a) obč. zák., nechal-li jeho šafář dělníky pracovati bez ochranných brýlí. — Promlčení nároku na náhradu škody (úrazem oka) počíná teprve propuštěním poškozeného z nemocničního ošetřování, byl-li mu teprve tehdy znám rozsah a výše jeho škody. Rozh. z 2. VI. 1934, Rv I 1933/32, Váž. obč. 13.603.

Závodní výbory

§ 3. 876.

O mezích kompetence rozhodčí komise podle zák. o záv. výborech a nss-u ve sporech o propuštění dělníka. Nál. nejv. spr. soudu z 6. VI. 1934 č. 11.086/32, Boh. A 11.328.

Prejudikatura: Srov. Boh. A 6782/27, 7475/28, 7531/28, 8533/30, 8622/30, 8623/30, 9316/31.**)

*) Podrobnější výklady najde čtenář v koment. vydání zákonů Právnického knihkupectví a nakladatelství v Praze, Lützowova 35.

Nss. musel především z úřední povinnosti zkoumati svou vlastní příslušnost v této věci (§ 4 zák. o ss.). Tu pak shledal, že v daném případě rozhodovala rozhodčí komise, které byla věc předložena závodním výborem, o propuštění dělníka, který byl v závodu zaměstnán déle než tři roky nepřetržitě. K tomuto rozhodování byla rozhodčí komise nepochybně příslušná vzhledem k předpisu § 3 lit. g) zák. č. 330/1931 Sb. Nález rozhodčí komise zní, že propuštění dělníka jeví nespravedlivou příkrost (§ 3 lit. g) odst. 3, cc) zák. č. 330/1921 Sb), pročež byl zaměstnavatel uznán povinným dělníka přijati zpět do práce a

**) B o h. A 6782 (nál. z 10. X. 1927, čís. 20.076/26): I. Závodní výbor je oprávněn spolupůsobiti svou radou a to předem na rozhodnutí správy závodu o propuštění takovém. — II. Závodní výbor je oprávněn stěžovati si k rozhodčí komisi, nebylo-li uvedeno právo jeho zachováno. — III. Rozhodčí komise je příslušná rozhodovati o odbytém pro propuštěného dělníka, třebas tento byl propuštěn při propuštění hromadném.

B o h. A 7475 (nál. z 17. X. 1928, č. 27.757 v „Prac. právu“ roč. VIII. str. 22): Je nezákonné, zamítne-li rozhodčí komise podle zák. o záv. výb. pro svoji nepřislušnost námitky záv. výboru proti propuštění dělníka ze závodu z toho důvodu, že propuštění se stalo pro déle trvající nemoc.

B o h. A 7531 (nál. z 7. XI. 1928, č. 29.768): I. Při rozhodnutích rozhodčích komisí podle zák. o záv. výb. nutno přesně rozlišovati mezi enunciací a důvody. — II. Rozhodčí komise je příslušná rozhodovati o přípustnosti propuštění člena záv. výboru, není však příslušná rozhodovati o platnosti (bezdělnosti) jeho.

nahradiť mu mezitím ušlý výdělek (§ 3 lit. g) odst. 3 pod odst. 2). Při tom vyřešila si rozhodčí komise i předběžnou otázku, že dělník, o jehož propuštění šlo, nedopustil se jednání, pro něž může být pracovní poměr bez výpovědi přerušen (§ 3 lit. g) odst. 4). Výrok rozhodčí komise obsahuje ovšem rozhodnutí, které se vesměs týká otázek práva soukromého. Avšak toto rozhodování je výslovným zákonným předpisem přikázáno do pravomoci správního úřadu (rozhodčí komise). Nápravu proti rozhodnutím správních úřadů v takovýchto věcech nelze však hledati u nss-u, nýbrž vzhledem k § 105 úst. listiny a k zák. č. 217/1925 Sb., jediné u řádných soudů, leč by ovšem šlo o případ takový, kdy správní úřad tím, že odepře rozhodnutí o soukromoprávní otázce vydati, znemožní straně cestu k řádnému soudu. Že by v dnešním sporu dopustila se rozhodčí komise této vady, stížnost ani netvrdí a nss. také nijak neshledal.

Pak však je stížnost, podaná k nss-u, nepřijatelná a musela být podle §§ 2 a 3 lit. a) zák. o ss. odmítnuta.

Podotknouti sluší, že stížnost svou námitkou o nepřislusnosti rozhodčí komise nepostihuje předmět sporu, neboť v daném případě nešlo o propuštění člena záv. výboru, o němž rozhoduje rozhodčí komise podle § 22 zák. č. 330/21 Sb. a při kterém ovšem není rozhodčí komise oprávněna vysloviti se také o soukromoprávních účincích propuštění, jak v nál. nss-u (srov. Boh. A 7531/28) je důsledně zastáváno. Pokud však jde o rozhodnutí rozhodčí komise podle § 3 lit. g) zák. č. 330/21 Sb., judikuje nss. ustáleně tak, jak se stalo i v tomto případě (srov. Boh. A 6782/27, 7475/28, 7533/30, 8622/30, 8623/30, 9316/31).

§ 7.

877.

Každý volič může v řízení o volbách do závodního výboru dělník v zřízených bez ohledu na svoji skupinovou příslusnost vytýkati, že nebyl dodržen předpis § 7 zák. o záv. výborech, nebyl-li zvolen aspoň jeden člen ze skupiny menšinové. Nál. nejv. spr. soudu z 17. V. 1934, č. 22.434/33, Boh. A 11282.

Podle § 19 zák. o záv. výborech může do způsobu provedení volby a jejího výsledku stěžovati si každý k volbě oprávněný, jakož i podnikatel u rozhodčí komise. Předpis ten nestanoví tedy žádného omezení v tom směru, že by určité nedostatky volebního řízení a jeho výsledku mohly být uplatňovány jen voliči určité skupiny voličů. Dlužno proto míti za to, že stížni právo voličů určité kategorie není obsahově omezeno, takže každý volič může uplatňovati kterékoliv závady

Boh. A 8533 (nál. z 2. IV. 1930, č. 5.410, v „Prac. právu“, roč. IX. č. 93): I. Propuštění člena závodního výboru z důvodu § 82 živn. řádu není nezákonné již proto, že nebylo sděleno závodnímu výboru. — II. K výkladu předpisu o kompetenci rozhodčí komise.

Boh. A 8622 (nál. z 21. V. 1930, č. 8.315, v „Prac. právu“, roč. IX. č. 110): I. O pravomoci rozhodčí komise ve věcech propuštění zaměstnance. — II. Závodní výbor nemůže být rozpuštěn z důvodu, že předseda a jednotliví členové jeho porušili své povinnosti. — III. Jak majitel závodu, tak předseda rozpuštěného záv. výboru jsou legitimováni ke stížnosti na nss. do rozhodnutí rozhodčí komise, kterým byl záv. výbor rozpuštěn.

Boh. A 8623 (nál. z 21. V. 1930, č. 8.613, v „Prac. právu“, roč. IX. č. 75): O pravomoci rozhodčí komise ve věcech propuštění zaměstnance.

Boh. A 9316 (nál. z 10. VI. 1931, č. 9143, v „Prac. právu“, roč. X. č. 256): O mezích kompetence rozhodčí komise k rozhodování o návrzích záv. výboru na uznání, že propuštění dělníka, člena závodního výboru z práce bylo neoprávněné a že dělník má být znovu přijat do práce a odškodněn za ušlý výdělek.

při volbě zběhlé a může zejména každý volič bez ohledu na svou skupinovou příslusnost vytýkati, že nebyl dodržen předpis § 7 zák. o záv. výborech, nebyl-li zvolen aspoň jeden člen záv. výboru ze skupiny menšinové.

§ 17.

878.

Přítomností zástupce správy závodu při volbě závodního výboru a při skrutinii nebyl porušen ani předpis zákona č. 330/1921 ani volebního řádu (§§ 3—26 nař. č. 2/1922.) Nález nejv. správního soudu z 31. X. 1934, č. 16707/34.

Stěžovatelé vyvozuji z § 15 nař. č. 2/1922 Sb., že kromě členů volebního výboru připouští volební řád toliko přítomnost důvěrníků. Než stížnost vkládá do citovaného § 15 smysl, jehož tento předpis nemá. Nejenom, že se v něm výslovně nepraví, že vedle volebního výboru smějí být při volbě přítomni toliko důvěrníci, ale ani výkladem nelze z něho takový smysl vyvoditi, neboť předpis tento nevystupuje jako vyčerpávající úprava otázky, které osoby mohou být volebnímu aktu přítomny.

Sluší naopak souhlasiti se žalovaným úřadem, že odpověď na spornou otázku jest hledati v § 5 nař. č. 2/1922 Sb. Podle druhé věty tohoto paragrafu má zástupce správy závodu právo zúčastniti se schůzi volebního výboru s hlasem poradním. Hned za touto větou následuje předpis o způsobu rozhodování volebního výboru. Má-li zástupce závodní správy právo zúčastniti se schůzi volebního výboru, pak nelze nahlédnouti, proč by neměl míti právo zúčastniti se činnosti volebního výboru při volebním aktu a skrutinii. I při těchto fázích volebního řízení vystupuje volební výbor jako orgán povoláný k řízení volby a činí při tom závazná rozhodnutí. Tak rozhoduje o námitce proti totožnosti osoby voličovy a o námitce, že volič v den volby není oprávněn k volbě (§ 15 volebního řádu), o prohlášení volebního listku za neplatný (§ 17), o rozdělení počtu mandátů (§ 19). Veškerá tato rozhodnutí činí volební výbor způsobem, který je stanoven v poslední větě § 5 volebního řádu, to jest ve svých schůzích. Je pravda, že volební řád v souvislosti s volebním aktem se o schůzi volebního výboru výslovně nezmiňuje, což se vysvětluje tím, že volební řád konání schůzi samozřejmě předpokládá ve všech případech, kdy volební výbor činí nějaké rozhodnutí jako sbor (a contr. aktů samotného předsedy volebního výboru), neboť volební výbor je orgán kolegiální, jehož tvorba vůle, není-li jiná forma výslovně připuštěna, může se díti právě jen ve schůzích jeho členů, jichž však dle výslovného předpisu § 5 vl. nař. zástupce správy závodu smí se účastniti.

Stížnost chce ovšem rozlišovati mezi schůzemi volebního výboru podle § 5 volebního řádu, jež se týkají přípravy voleb, s volbou samotnou, při které volební výbor již schůze v technickém slova smyslu nekoná. Stížnost také dovozuje, že přítomnost zástupce správy závodu na schůzích volebního výboru může míti smysl jediné při přípravách voleb, kdežto jeho přítomnost při volbě a skrutinii znamenala by ovlivňování výsledku volby. Proti tomu sluší však uvážiti, že právě jako mohou zájmy správy závodu být dotčeny přípravou volby (určením doby volby, výběrem volební místnosti), mohou být dotčeny i při příležitosti volebního aktu samého (rozhodnutím o totožnosti osoby voličovy, o ztrátě volebního práva). Ostatně rozlišování stížností hájené nemá ani v textu zákona, ani v textu vládního nařízení žádné opory.

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že přítom-

ností zástupce správy závodu při volbě a skrutiniu nebyl porušen ani předpis zákona, ani volebního řádu.

§ 25.

879.

I. Rozhodnutí, kterým se zrušuje vysazení člena závodního výboru a ukládá zaměstnavateli, aby vysazenému členu závodního výboru nahradil úslou mzdu, vymyká se z příslušnosti rozhodčí komise.

II. Ochrana člena závodního výboru vztahuje se na jakýkoli jednostranný volní projev zaměstnavatelův, směřující k rozvázání pracovního poměru, bez ohledu zda tato dispozice jest označena jako výpověď, propuštění či vysazení z práce.

III. 1. Vysazení z práce na dobu neurčitou bez jakéhokoliv nároku na mzdu jest pokládati za rozvázání pracovního poměru. 2. Vysazení z práce na dobu přesně vymezenou nelze samo o sobě klásti na roveň rozvázání pracovního poměru, vyjma případ, že vysazení má potrvati po dobu tak dlouhou, že by v praktickém svém účinku odnímal zaměstnanci trvale podmínky existenční. Nález nejv. správního soudu z 31. X. 1934, č. 3133/33.

Uvažuje o stížnosti, musil se nejvyšší správní soud nejprve z úřední povinnosti zabývati otázkou, zda a pokud rozhodčí komise byla příslušna vydati rozhodnutí, jež stěžovatelka běže v odpor.

Rozhodnutí obsahuje trojí výrok:

1. Vyhovuje se stížnosti závodního výboru proti vysazení člena závodního výboru z práce bez souhlasu rozhodčí komise a vysazení toto prohlašuje se za nezákonné.

2. Zrušuje se účinnost volního projevu zaměstnavatelky, jímž svrchu jmenovaný člen závodního výboru byl vysazen z práce.

3. Ukládá se zaměstnavatelce, aby vysazenému členu závodního výboru nahradila úslou mzdu.

Pokud jde o výrok sub. 2 a 3 uvedený, musil nejvyšší správní soud naříkané rozhodnutí, tyto výroky obsahující, zrušiti pro nepřislušnost rozhodčí komise, neboť výroky těmi přisvojila si rozhodčí komise jurisdikci o soukromých účincích volního projevu zaměstnavatelky a o její povinnosti k náhradě mzdy, neboť rozhodovala o nárocích práva soukromého, plynoucích ze soukromoprávního poměru pracovního. K tomu, jak tento soud ustáleně judikuje (srov. na př. nález Boh. A 10.016/32*), není rozhodčí komise příslušna.

Naproti tomu výrok sub. 1 uvedený, jímž bylo prohlášeno, že vysazení z práce člena závodního výboru příčí se ustanovení § 22 zák. o záv. výborech, spadá do příslušnosti rozhodčí komise (§ 26 zák. o záv. výborech č. 330/1921) a bylo proto tuto část rozhodnutí v mezích podané stížnosti přezkoumati.

Na sporu je otázka, zda k onomu vysazení člena závodního výboru, o něž v daném případě šlo, bylo zapotřebí souhlasu rozhodčí komise podle § 22 zák. o záv. výborech, či mohlo-li býti předsevzato bez tohoto souhlasu.

Zákon o závodních výborech nezná vysazení z práce. Člen závodního výboru je podle znění § 22, odst. 2., chráněn jen proti propuštění. Propuštění z práce nelze však chápati jinak, než jako rozvázání pracovního poměru z vůle zaměst-

navatelovy, jež se může uskutečniti buď výpovědí nebo propuštěním bez výpovědi, t. j. bez zachování smluvní nebo zákonné lhůty výpovědní, pokud takovéto propuštění je podle zákona přípustno. Ochranu, kterou zákon poskytuje členům závodního výboru, sluší tedy vztahovati na jakýkoli jednostranný volní projev zaměstnavatelův, směřující k rozvázání pracovního poměru, a je lhostejno, označují-li se tato dispozice jako výpověď či propuštění či vysazení z práce. Záleží jen na tom, zda touto disposicí rozvazuje se poměr pracovní, a to jednostranným volním projevem zaměstnavatelovým.

Za takového rozvázání poměru pracovního dlužno zcela nepochybně pokládati vysazení z práce na dobu neurčitou bez jakéhokoliv nároku na mzdu, jak soud tento již v nálezu Boh. A 3.809/24*) byl vyslovil. Neboť při tomto způsobu vysazení z práce odpadají nezbytné pojmové znaky pracovního poměru, práce i mzda, a zůstává-li vůbec nějaká stránka dosavadního pracovního poměru v platnosti, může to po případě býti snad vázanost zaměstnavatelskou do pracovního poměru vstoupiti a mimo to jen ještě ujednání, že dosavadní podmínky pracovní mají zase platiti, bude-li zaměstnanec do práce znovu povolán. Než právě proto, že budoucí povolání zaměstnance k práci závisí při vysazení na neurčitou dobu výlučně na příštím svobodném rozhodnutí zaměstnavatelově, nelze po dobu takového vysazení mluvit o trvání poměru pracovního.

Jiná je situace při vysazení z práce, třeba beze mzdy, ale na dobu přesně vymezenou, takže po uplynutí této doby bude zaměstnavatel povinen vysazeného zaměstnance opět podle dosavadních podmínek pracovních zaměstnávat, kdežto zaměstnanec bude povinen práci opět přijmouti. V takovémto případě pracovní poměr nebyl přerušen, nýbrž trvá dále. Bylo-li již v pracovní smlouvě na takovéto vysazení pamatováno, a nepřekročil-li zaměstnavatel mezi ve smlouvě pracovní pro vysazení ujednaných, nemění se vysazením nic ani v obsahu dosavadního smluvního poměru pracovního. O rozvázání poměru pracovního nelze pak vůbec mluvit, a případ ochrany podle § 22 zák. o závod. výborech nebyl by dán.

Není-li však vysazení z práce na určitou dobu kryto pracovní smlouvou, znamená vysazení toto ne sice rozvázání pracovního poměru, ale ovšem podstatnou změnu jeho obsahu. Takovouto změnu ve smluvním poměru pracovním nemůže zaměstnavatel jednostranně přivoditi. Přistoupí-li na ni zaměstnanec dobrovolně, není ovšem pro poskytnutí ochrany podle § 22 zák. o závod. výborech žádná příčina. Jestliže však zaměstnanec na změnu takovou nepřistoupí, trvá pracovní poměr za dosavadních podmínek dále, a je věcí zaměstnavatele, chce-li pracovní poměr pro odpor zaměstnancův rozvázati výpovědí a po případě propuštěním bez výpovědi, k čemuž ovšem, když jde o člena závodního výboru, je zapotřebí souhlasu rozhodčí komise, jejímž úkolem mák bude, aby, uvážíe okolnosti případu, posoudila, zdali žádaný souhlas má či nemá býti vysloven.

Vysazení z práce na dobu přesně vymezenou samo o sobě nelze tedy klásti na roveň rozvázání pracovního poměru, a není proto také třeba souhlasu rozhodčí komise, leda snad v tom případě, že vysazení má potrvati po dobu tak dlouhou, že by v praktickém svém účinku odnímal za-

*) Boh. A 10.016 (rozh. z 21. IX. 1932, č. 7050, v »Prac. právu«, roč. XI., č. 413): O mezích kompetence rozhodčí komise ve sporech o »vysazení z práce« členů záv. výboru.

*) Boh. A 3809 (rozh. z 24. VI. 1924, č. 11.500): Vysazení z práce člena závodního výboru bez nároku na mzdu jest klásti na roveň propuštění jeho z práce: následkem toho smí vysazení takové býti provedeno jen se souhlasem rozhodčí komise dle § 22 zák. o závodních výborech.

městnanci trvale podmínky existenční, jež chce ochranný předpis v § 22 členu závodního výboru zabezpečiti.

V případě dnešního sporu domnívala se rozhodčí komise, že šlo o vysazení z práce, které již samo o sobě svými účinky rovná se rozvázání pracovního poměru. Rozhodčí komise dospěla k tomuto názoru na základě dvou okolností:

1. že nebyly dány dělníkům žádné záruky, že po uplynutí týdne, ve kterém nepracovali, budou znovu za nezměněných pracovních podmínek do práce přijati, a

2. že po dobu, po kterou nepracovali, byli odhlášení u nemocenské pojišťovny.

Stížnost obrací se proti oběma těmto důvodům a namítá, že vysazením z práce nebyl pracovní poměr zrušen, nýbrž že trval nezměněně dále, a že odhlášení u nemocenské pojišťovny stalo se pouze na základě § 3, odst. 4. vládn. nař. č. 27/1930 Sb., podle něhož má zaměstnavatel oznámiti příslušné nemocenské pojišťovně pracovní přestávky, trvající alespoň 4 kalendářní dny, za tím účelem, aby za tyto dny nebylo vyměřováno pojistné.

Nejvyšší správní soud musil stížnosti dáti za pravdu, uváživ toto:

Ad 1. Žalovaná rozhodčí komise usuzuje na rozvázání pracovního poměru vysazených zaměstnanců z toho, že nebyla jim dána záruka, že po uplynutí týdne budou znovu za nezměněných podmínek do práce přijati. Než záruka tato je vydána již tím, že vysazení z práce bylo zaměstnavatelem výslovně omezeno jen na dobu jednoho týdne, takže po uplynutí tohoto týdne pracovní poměr v nezměněném svém obsahu měl dále trvati se všemi svými právními důsledky, zejména se všemi soukromoprávními nároky zaměstnancovými i s jejich procesní ochranou, jež dává zaměstnanci onu záruku, kterou žalovaná rozhodčí komise pohrěšuje.

Ad 2. Ze skutečnosti, že vysazení dělníci byli odhlášení u nemocenské pojišťovny, není možno dospěti k závěru, že pracovní poměr vysazených dělníků byl rozvázán, ježto podle § 3, odst. 4. vládn. nař. č. 27/1930 Sb. oznamují se nemocenské pojišťovně i pracovní přestávky, trvající alespoň čtyři kalendářní dny za sebou jdoucí. I kdyby tedy bylo možno odhlášku u nemocenské pojišťovny klásti na roveň projevu zaměstnavatelovu, učiněnému vůči zaměstnancům a směřujícímu k rozvázání pracovního poměru, aneb kdyby aspoň bylo možno použití této odhlášky k výkladu projevu zaměstnavatelova, jímž zaměstnanci z práce se vysazují, musilo by být zjištěno, že odhláška u nemocenské pojišťovny není pouhým odhlášením pracovních přestávek.

Skutkový předpoklad žalované rozhodčí komise, že sporné vysazení rovná se ve svých účincích rozvázání pracovního poměru, nemá tedy ve výsledcích šetření opory, pročež slušelo výrok svrchu pod č. I. uvedený zrušiti pro vadnost řízení.

§ 25

880.

Podle § 25 lit. b) zák. o záv. výborech závodní výbor se zrušuje sice zastavením činnosti závodu ihned, avšak jen, jde-li o zastavení činnosti závodu na dobu delší jednoho měsíce a je-li možno z okolností případu souditi, že zastavení činnosti závodu potrvá po dobu delší jednoho měsíce. Nálež. nejv. spr. soudu z 31. X. 1934, č. 7912/33.

Podle § 25 lit. b) zák. č. 330/1921 Sb. zrušuje se závodní výbor, zastaví-li závod činnost na do-

bu delší jednoho měsíce. Rozhoduje tedy podle tohoto předpisu skutečnost zastavení činnosti závodu, avšak nikoli tato skutečnost sama o sobě, jak se stížnost domnívá, nýbrž kvalifikovaná tím, že zastavení činnosti děje se na dobu delší jednoho měsíce. Stížnost má patrně na mysli nálezy tohoto soudu Boh. A 2956/1923, 5216/1925, 5360/1926*), jichž se také dovolává, přehlédla však, že v citovaných nálezech šlo jediné o otázku, nastává-li zrušení závodního výboru zastavením činnosti závodu ihned nebo teprve po uplynutí doby jednoho měsíce, takže v případech cit. nálezy řešených ovšem nebylo třeba a nebylo ani možno zabývat se otázkou, jež tvoří předmět dnešního sporu. Je-li zastavení činnosti závodu zastavením na dobu delší jednoho měsíce, závisí zpravidla na vůli majitele závodu, který ve svých dispozicích výrobních nebyl až do vydání nařízení č. 78/1934 Sb. po této stránce omezen, a mohl tedy nejen přivoditi zastavení činnosti svého závodu kdykoliv a z jakéhokoliv důvodu, nýbrž na jeho vůli také záviselo, zda zastavení činnosti má trvati po určitou dobu, leda že by šlo o případy, kdy zastavení činnosti závodu a její neobnovaení je přivoděno příčinami na vůli majitele závodu nezávislými, na př. živelní katastrofou. Vůle majitele závodu zastaviti činnost závodu a zastaviti ji na určitou dobu, nemusí arci býti výslovně projevena. Stačí, je-li možno z okolností případu souditi, že zastavení činnosti závodu potrvá po dobu delší jednoho měsíce. Takovou okolností je i skutečnost (srov. citované nálezy), že v době rozhodování rozhodčí komise je závod fakticky již déle nežli jeden měsíc v nečinnosti. To měla zřejmě na mysli i rozhodčí komise, když v důvodech svého rozhodnutí poznamenala, že doba jednoho měsíce od zastavení činnosti závodu v době jejího rozhodování ještě neuplynula. Tím není řečeno nic více, než že by zde musily býti jiné okolnosti, z nichž dalo by se souditi na zastavení činnosti závodu na dobu delší jednoho měsíce. V tom však není žádné zákonnosti a stížnost je v tomto bodu bezdůvodna.

Otázka, zda jsou dány skutečnosti, z nichž lze in concreto usuzovati na vůli majitele závodu zastaviti činnost závodu na dobu delší jednoho měsíce, vymyká se ovšem z kognice tohoto soudu, neboť nejde tu o otázku právní, nýbrž o posouzení ryze skutkové, jež soud může přezkoumávati jediné s hlediska § 6. zákona o ss., tedy pouze potud, zda při zjišťování těchto skutečností nezběhla se vada řízení, zda úsudek úřadu ze zjištěných skutečností činěný není nelogický a zda

*) Boh. A 2956 (nál. z 4. XII. 1923, č. 20.783): I. Závodní výbor zrušuje se podle § 25, lit. b) zák. o záv. výborech okamžikem zastavení výroby na dobu delší jednoho měsíce a nikoliv teprve tehdy, když výroba jeden měsíc byla již zastavena. — II. Rozhodčí komise podle zák. o záv. výborech nejsou — s výjimkou § 3, lit. g) zák. o záv. výborech — příslušny, rozhodovati o sporech zakládajících se v pracovním poměru mezi zaměstnanci a zaměstnavateli. — III. Nss. jest povolán a povinen zrušiti k podané stížnosti rozhodnutí rozhodčí komise, kterým si neprávem osvojila rozhodování o věcech soukromoprávních. — IV. Rozhodnutí rozhodčí komise ve sporu o další trvání závodního výboru podléhá přezkoumání Nss-em.

Boh. A 5216 (nál. z 16. XII. 1925, č. 18.449 v „Prac. právu“, roč. V., str. 38): Pro posouzení otázky, zda závodní výbor zaniká pro přerušeni výroby v závodech na dobu delší jednoho měsíce, stačí, vzejde-li teprve průběhem řízení před rozhodčí komisí jistota o tom, že přerušeni výroby potrvá déle než jeden měsíc.

Boh. A 5360 (nál. z 8. II. 1926, č. 1338): Zrušení závodního výboru pro zastavení výroby na dobu delší jednoho měsíce nastane nejen tehdy, když již od původu je jisto, že zastavení výroby potrvá déle než měsíc, nýbrž i tehdy, když jistota ta teprve později během řízení před rozhodčí komisí nastane.

není v rozporu se spisy. Stížnost v tomto směru vznáší námitku vadnosti řízení, uvádějíc, že rozhodčí komise se nepřesvědčila, že zastavení závodu nelze v daném případě pokládati za zastavení výroby na dobu delší jednoho měsíce. Než nehledíc k tomu, že takto formulovaná námitka není ve smyslu § 18. zák. o ss. dostatečně konkrétní, neboť neuvádí, v kterém směru rozhodčí komise měla potřebné šetření konati, není možno za zjištěného stavu věci stížnosti přisvědčiti. Podnět ke sporu vzešel z vyhlášky stěžovatelčiny, již bylo dělnictvu oznámeno snížení mezd a zároveň vysloveno, že o těch zaměstnancích, kteří s novou úpravou mezd nesouhlasí, bude správa závodu míti za to, že samovolně z práce vystupují. Z této vyhlášky nelze nijak usuzovati na to, že by měla býti činnost závodu, třeba jen

za určitých předpokladů, na určitou dobu zastavena. Z výsledku zástupce správy závodu před rozhodčí komisí, jak byl výše reprodukován, naopak vyplývá, že správa závodu s další činností závodu sama počítala. Rovněž z výpovědi zástupce správy závodu, který připustil, že dělnictvu bylo po zastavení práce oznámeno, že bude možno za 14 dní zase pracovati, nelze než usouditi, že v době, kdy závod byl zastaven, neměl majitel závodu úmyslu ponechati závod v nečinnosti po dobu delší 14 dní. Proti všem těmto skutkovým zjištěním žalovaného úřadu nevznáší stížnost žádných námitek. Za této situace nelze však říci, že závěr žalovaného úřadu, že činnost závodu nebyla v kritické době zastavena na dobu delší jednoho měsíce, je procesně vadný.

Dr. Kostečka.

Poznámky.

Výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 25. ledna 1935, č. 2317 o provedení vládního nařízení ze dne 22. prosince 1934, č. 262 Sb. z. a n., kterým se upravuje rozhodčí soudnictví úrazového pojištění (zaopatření) dělnického.

K provedení § 22, odst. 3. vládního nařízení č. 262/1934 Sb. z. a n. byl ministerstvem spravedlnosti vydán výnos ze dne 29. prosince 1934, č. 67.175.*)

Také byla presidia vrchních soudů již požádána, aby urychleně vykonala přípravy pro obsazení rozhodčích soudů ve smyslu nových předpisů.

K provedení ostatního obsahu vládního nařízení se upozorňuje na toto:

K § 1.

Důsledkem ustanovení § 1 bude platiti na Slovensku a v Podkarpatské Rusi ustanovení, že proti rozhodnutí Zemské úřadovny pro pojištění dělnické v Bratislavě nebude podáváno odvolání, ale žaloba, a že se lhůta 1 roku k jejímu podání počítá ode dne, kdy oprávněným byl doručen výměr úrazové pojišťovny, kterým odškodné bylo vyměřeno, nebo nárok na odškodnění byl zamítnut, nebo vyměřený důchod byl zmenšen nebo zastaven, jinak by byla žaloba vyloučena (§ 38 c) úř. zákona, č. 1/1888 ř. z. a § 23 prov. nař. č. 262/1934 Sb. z. a n.).

Dále bude tam platiti ustanovení úrazového zákona o složení rozhodčího soudu. Co se týče tohoto složení, poukazuje se na §§ 4 a 16 prov. nař. č. 262/1934 Sb. z. a n.

Konečně bude tam platiti, že formou rozhodování o žalobě je nález a nikoli rozsudek.

K § 2.

1. § 38 b) úrazového zákona ustanovuje, že sestavení zvláštních rozhodčích soudů upraví nařízením ministr sociální péče v dohodě se zúčastněnými ministry. Takové zvláštní rozhodčí soudy jsou horní senát rozhodčího soudu úrazové pojišťovny dělnické v Praze a rozhodčí soud pro úrazové zaopatření železničních zaměstnanců v Praze. Důsledkem ustanovení zákona č. 173/1934 a vl. nař. č. 262/1934 Sb. z. a n. platí i pro tyto soudy, že jejich přisedící a jich náhradníci jsou jmenováni ministrem sociální péče v dohodě se zúčastněnými ministry (veřejných prací a železnic) po slyšení ústředních odborových organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů na dobu čtyř let a že z přisedících má býti nejméně tolik přise-

dících odborně vzdělaných, aby mohli býti vyhověno ustanovení § 16 vl. nař. č. 262/1934 Sb. z. a n. o obsazení senátu, t. j., aby zasedali v každém senátě dva odborně vzdělaní přisedící.

§ 38 b), odst. 2. úř. zák. stanoví, že řízení před těmito zvláštními rozhodčími soudy upraví nařízením ministr sociální péče v dohodě se zúčastněnými ministry. Podle § 2 vládního nařízení č. 262/1934 Sb. z. a n. platí ustanovení vládního nařízení ve smyslu, tedy i co do řízení, také pro tyto zvláštní rozhodčí soudy.

2. Podle § 2, odst. 2. vl. nař. č. 262/1934 Sb. z. a n. platí ustanovení tohoto nařízení, nevplývalo-li by z obsahu jinak, i o správách podniků, jichž zaměstnanci jsou zproštěni pojištní povinnosti (jako na př. o správě pošt a telegrafů, o správě železnic, o správě tabákové reže). Provádí se tedy nařízení podle § 23 zahájené žalobou proti těmto podnikům, zastoupeným jich správami jako žalovaným a nikoli proti úrazovým pojišťovnám.

K § 3.

Jak je viděti z úvodních slov tohoto paragrafu, »podle zákona«, nejde tu o nové normy, ale o předeslání ze zákona toho, čeho je třeba k porozumění ustanovením dalším.

Není zde uveden případ § 6, písm. g) zákona ze dne 30. března 1888, č. 33 ř. z. o nemocenském pojištění dělníků, podle něhož jsou k rozhodování o sporných nárocích ze smluvního poměru mezi nemocenskou pokladnou (svazem pokladen) a lékařem výlučně příslušné rozhodčí soudy úrazových pojišťoven dělnických, zřízené na základě § 38 úř. zákona, resp. § 15 zákona ze dne 30. prosince 1917, č. 523 ř. z., složené však z přisedících, jež jmenují obě sporné strany. Případy takových žalob budou zcela výjimečné, protože zpravidla zde budou kolektivní smlouvy, které upraví rozhodování o sporných nárocích ze služebního poměru lékařů jinak.

K § 7.

O složení slibu buď sepsán protokol, který podepíše také přisedící.

Na listině o jmenování, kterou přisedící předloží předsedovi rozhodčího soudu, buď předsedou potvrzeno, že přisedící (náhradník) vykoná slib podle § 7 vládního nařízení č. 262/1934 Sb. z. a n.

K § 8.

Zpráva předsedy rozhodčího soudu o odmítnutí jmenování nebo o vzdání se úřadu přisedícím buď předložena presidiem vrchního soudu

*) Na str. 32, roč. XIV, „Pracovního práva“.

ministerstvu sociální péče a v opise ministerstvu spravedlnosti.

K § 9.

Také tyto návrhy budete předkládány ministerstvům sociální péče a spravedlnosti podle toho, co je uvedeno k §.

K § 11, odst. 4.

Podle povahy věci musí odvolací soud rozhodnouti o odvolání uplatňujícím také nesprávnost rozhodnutí o odmítnutí, před jednáním ve věci hlavní. Vyhoví-li odvolání z tohoto důvodu, nedojde již k rozhodování o odvolání ve věci hlavní.

K § 13.

Z ustanovení tohoto paragrafu je patrné, že jde o jediné zasedání, i když zasedají přisedící dopoledne i odpoledne v různých věcech.

K § 14.

Soupis nákladů vynaložených podle §§ 12 a 13 s doklady o výplatě buď zasílán úrazové pojišťovně (správě podniku) měsíčně.

K § 15.

Směrnice pro určení odměny předsedovi rozhodčího soudu a jeho náměstkům budou vydány dodatečně.

K §§ 17 a 18.

Stejnoměrnost rozdělení mezi jednotlivé senáty dovoluje rozdělení jak podle písmen, tak podle obvodů.

K § 21.

Úrazová pojišťovna hradí soudu náklady osobní a věcné, pokud spadají pod pojem zřízení a správy rozhodčího soudu. Z nákladů věcných hradí náklady na potřebné doplnění zařízení a udržování místností, zvláště tedy osvětlení, otop, telefon, poštovné, čištění a drobné potřeby, pak tiskopisy. Z nákladů osobních hradí, nejsou-li místa předsedů nebo náměstků systemisována, jen odměny stanovené na základě § 15 a náklady kancelářského personálu. Náklady ty budou předpisovány vrchním soudem úrazové pojišťovně čtvrtletně. Protože má rozhodčí soud vypláceti náhradu přisedícím sám, není dovoleno, aby přisedící dostávali náhradu tu bezprostředně z rukou úrazové pojišťovny.

K § 24.

O řízení před rozhodčími soudy platí »přiměřené« předpisy o řízení před okresními soudy ve věcech sporných, vyjímajíc ustanovení o řízení ve věcech nepatrných. Nelze ovšem užítí těch předpisů které by se přičily ustanovením zákona nebo jiným ustanovením tohoto vládního nařízení. Na př. opravným prostředkem je toliko odvolání proti nálezům. Výjimka je podle § 213, odst. 3, § 226 zák. č. 221/24 Sb. z. a n. a § 1, odst. 5 zák. č. 173/34 Sb. z. a n. ohledně usnesení týkajících se odmítnutí odvolání předsedou rozhodčího soudu. V určitých případech (§ 33 vládní nař.) rozhoduje se ve formě nálezu tak jako o věci hlavní, a proto je přípustným opravným prostředkem odvolání, ač jinak v těchto případech podle civilního řádu soudního se rozhoduje usnesením.

Podle § 31. vl. nařízení může soud naříditi provedení takových důkazů, které strany nenabízely (souvisí to s tím, že o žalobě se jedná, i když se žalobce nedostaví).

Předsedové rozhodčích soudů a dozorčí orgánové postarají se o to, aby byly vyloučeny stížnosti na to, že se řízení koná hromadně o žalobách několika žalobců.

K § 26.

Aby mohly soudy dáti žalobci přiměřený návod, musí se obeznámiti s ustanoveními úrazového zákona.

I když vládní nařízení výslovně se nezmiňuje o právu chudých a když právo chudých nemá význam pro osvobození od kolků a poplatků a pro osvobození od povinnosti dáti zálohu na provádění důkazů, nicméně není právo chudých vyloučeno, žádá-li je žalobce vzhledem k ustanovení § 64, č. 4 c. ř. s. Ovšem třeba upozorniti žalobce, že ve většině případů je nutná prohlídka žalobce znalci lékaři a, je-li dostavení se před rozhodčí soud možné, pro bezprostřednost bude i prohlídka provedena přímo u rozhodčího soudu, takže ve většině případů účelem ustanovení § 64, č. 4 c. ř. s. nebude lze dosáhnouti. (Na Slovensku a Podkarpatské Rusi viz obdobná ustanovení čl. III č. 2 a 5 zák. č. 23/1928 Sb. z. a n.)

K § 27.

Ustanovení § 27 o doplnění žaloby u okresního soudu bydliště nebo pobytu žalobce užije soud vždy, kdykoli bude míti za to, že žaloba je sepsána vadně a že by tím mohl žalobce utrpěti újmu nebo že by řízení před rozhodčím soudem bylo ztíženo.

K § 29.

Veřejnými orgány zde uvedenými jsou státní a jiné veřejné úřady, úrazové a nemocenské pojišťovny a j.

K odst. 2.

Upozorňuje se na důležitost priorování a lustrování žalob. Kancelář opatří žalobu poznámkou »Novum«, jde-li o novou žalobu, nebo připojí dřívější spisy, podle kterých bylo již o žalobě rozhodnuto.

K § 30.

Odkazuje se na výnos ze dne 29. prosince 1934, č. 67175 (poučení v návěští).

K § 31.

Viz shora u § 24.

K § 32.

V místech, kde je lékařská fakulta, jsou zpravidla přibírání jako znalci univerzitní profesori. Není proti tomu námitek. Doporučuje se však, aby přibrání znalci lékaři byli pokud možno střídáni; zvláště se doporučuje, aby při opětné prohlídce téhož žalobce byli přibírání jiní znalci lékaři, než při prohlídce dřívější, týkající se téhož úrazu.

S obsahem tohoto paragrafu vládního nařízení buďte obeznámeni také znalci lékaři. Ustanovení odstavce 3 má za účel objasniti, zda znalci lékaři vylučují zmenšení způsobilosti k výdělku nebo určují jeho stupeň na takovém podkladě, který se nesrovnává se zákonem.

Prohlídka několika žalobců bezprostředně před líčením není vyloučeno; ovšem třeba ji konati v každém případě zvláště. Znalci mohou sepsati nález a posudek písemně; u líčení je případně doplní ústně. Výslovně nebylo třeba ustanovovati, že za podmínek ustanovených v civilním řádu soudním je možno dáti vykonati prohlídku žalobce znalci lékaři u soudu dožádaného.

Také o protokolování platí podpůrně ustanovení civilního řádu soudního.

K § 34.

Ustanovení první věty nevylučuje dosavadní praxi, že tam, kde je to nutné, nález stanoví odškodné jen vyšší procenta a že výpočet důchodu se ponechá dalšímu výměru úrazové pojišťovny, na př. jestliže úrazová pojišťovna odmítne od-

škodné proto, že neuzná, že by úraz byl úrazem podnikovým.

K § 37.

V jiných případech, než jsou uvedeny v § 3, odst. 1., písm. a), platí podpůrně ustanovení civilního řádu soudního o náhradě nákladů řízení.

K § 38.

Viz výnos ze dne 29. prosince 1934, č. 67175.

K § 41.

Statistické výkazy rozhodčích soudů budou upraveny podle vzorce I. V zemích Slovenské a Podkarpatoruské buď uvedeno v poznámkovém sloupci, kolik žalob bylo podáno na základě ustanovení § 23, odst. 2. vl. nař. Vrchní pojišťovací soud připojí k výkazům rozhodčích soudů výkazy o výsledku odvolání. Výkazy ty budou pořizeny podle vzorce II.

K § 50.

Ustanovení §§ 213 a 214 zák. č. 221/1924 Sb. z. a n., jichž se dovolává § 226 téhož zákona (§ 50 vl. nař.), týkají se činnosti rozhodčího soudu.

Ustanovení §§ 230 až 233, zák. č. 221/24 Sb. z. a n., kterých má býti podle § 50 vl. nař. rovněž podobně užito, budou se týkati činnosti zvláštního senátu vrchního pojišťovacího soudu pro úrazové pojištění dělnické.

K § 51.

Ustanovení § 51 týká se činnosti rozhodčího soudu.

K § 53.

Předpisy provádějící ustanovení jurisdikční normy a civilních řádů soudních jsou také předpisy jednacích řádů řádných soudů, pokud buď vládní nařízení č. 262/1934 nebo výnos, vydaný k provedení § 22 tohoto nařízení, neustanovují jinak.

K § 54.

Pokud jde o osvobození od kolků a poplatků v řízení exekucním, viz výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 16. července 1934, č. 50 Věstník.

K § 57.

Pokuty a peněžitě tresty, vymožené na žádost rozhodčího soudu nebo zvláštního senátu vrchního pojišťovacího soudu, budou odváděny podle předpisů, které jinak platí o odvádění pokut a peněžitých trestů státu (výnos ministerstva spravedlnosti z 31. ledna 1924, č. 1811, č. 6 V.).

Výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 29. prosince 1934, č. 67.175, kterým se upravuje vedení rejstříků, spisů a vyhotovování nálezů a jiných vyřízení podle § 22 vládního nařízení o rozhodčím soudnictví úrazového pojištění (zaopatření) dělnického. (Věstník ministerstva spravedlnosti čís. 1 roč. XVII.)

§ 1.

(1) U každého rozhodčího soudu pro úrazové pojištění (zaopatření) dělnické bude veden presidiální deník, označený Pres., rejstřík Cu a rejstřík Nu.

(2) U vrchního pojišťovacího soudu budou vedeny rejstříky Cuo a Nuo.

(3) Rejstřík Cu je určen pro zápis žalob, rejstřík Cuo pro zápis odvolání. Presidiální deník

(u vrchního pojišťovacího soudu společný pro všechny presidiální věci pojišťovacího soudu) je určen pro zápis věci příkázaných předsedovi soudu, pokud nenáleží do rejstříku Cu a Cuo, zejména věci osobních, věci služebního dozoru a věci organizačních, obdobně podle předpisů jednacích řádů soudů. Rejstříky Nu a Nuo jsou určeny pro zápis věci, nenáležících do rejstříků (deníku) dříve uvedených.

(4) Je-li u rozhodčího soudu více oddělení (§ 18 vl. nař. 262/1934), vedou se rejstříky Cu a Nu v každém oddělení.

(5) Ke každému rejstříku se vede abecední seznam jmen žalobců.

§ 2.

Je-li u rozhodčího soudu úrazového pojištění (zaopatření) dělnického i zvláštní rozhodčí soud jako u rozhodčího soudu v Praze horní senát rozhodčího soudu Úrazové pojišťovny dělnické v Praze nebo rozhodčí soud zaměstnanců, zproštěných pojistné povinnosti podle § 4 úr. zák. ve znění čl. III. zák. č. 207/1919 Sb. z. a n., buďte vedeny pro věci těchto soudů rejstříky, označené značkou rozlišující, na př. Cuh, Cuž a pod.

§ 3.

(1) O zapisování do presidiálního deníku a do rejstříku platí obdobně předpisy jednacích řádů soudů, zvláště také o tom, kdy se věci rejstříku Cu, Cuo odškrtnou jako vyřízené, a o tom, jak se nakládá s věcmi koncem roku nevyřízenými.

(2) V poznámkovém sloupci rejstříku Cu buď také vyznačována souvislost všech sporů, které se vztahují na týž úraz (nemoc z povolání).

§ 4.

O vedení jednacích kalendáře a seznamů vydaných spisů platí obdobně předpisy jednacích řádů soudů.

§ 5.

(1) Předpisy jednacích řádů soudů platí též o tom, jak se tvoří značka spisová a jednací číslo, o tom, jak se podání označují v podatelně, jak se označují spisy, jak se spisy uschovávají, ať v kanceláři, ať ve spisovně, rovněž o zničení spisů. Podání však určená pro zvláštní rozhodčí soud (§ 2) a podání určená pro zvláštní senát vrchního pojišťovacího soudu buďte opatřena značkou zvláštní.

(2) Předpisy platné o podpisování vyhotovení a o upotřebení razítka k tomu, obsažené v zákoně o organizaci soudu v zemích Slovenské a Podkarpatoruské v čl. XII. zák. z 19. ledna 1928, č. 23 Sb. z. a n., a prováděcích předpisech k nim, platí i pro věci úrazového rozhodčího soudnictví.

§ 6.

Spisy se nezašívají do spisového hřbetu, ale ukládají do spisových obalů. Přehled spisů netřeba vésti, místo něho má obal předtisk pro označení jednotlivých kusů.

§ 7.

Tiskopisy dosud používané pro řízení před rozhodčím soudem pro úrazové pojištění (zaopatření) dělnické buďte prozatím přiměřeně upraveny.

§ 8.

Podle § 22 vl. nař. č. 262/1934 Sb. z. a n. buď tento výnos vyvěšen v úředních místnostech rozhodčího soudu.